



KidMove

ATHLETE-CENTERED COACHING PRACTICES



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Dutch translation of:

Patron as a motivator



De 'Patron' als motivator

Anna Bachrata (Bulldogs Brno), Dagmar Heiland Travnikova (Faculteit Sportstudies, Masaryk University, Brno) Tsjechië.

Een succesverhaal uit Brno, Tsjechië.

Het is vanzelfsprekend dat jongeren zich identificeren met het gedrag van hun sportidolen. Jongeren leren ook door (onbewuste) observatie en nadoen van identificatiefiguren binnen de sportclub, zoals coaches, oudere clubgenoten of beroemde sportidolen. Bij het Bulldogs Brno floorballteam gaan we nog een stap verder en gebruiken we het principe van 'patrons', waarbij meer ervaren clubgenoten de jongeren in direct contact beïnvloeden en inspireren.

Noot van de vertaler: Het begrip 'patron' laat zich niet eenvoudig vertalen. We kiezen ervoor om de term 'buddy' te gebruiken als vertaling. Dat dekt niet helemaal de lading die er bij Bulldogs Brno aan gegeven wordt, maar komt hier wel dicht bij in de buurt.

Sinds onze geboorte hebben we de neiging het gedrag van andere mensen om ons heen te imiteren, soms opzettelijk, maar vaak ook onbewust. In de eerste jaren van ons leven kopiëren we de bewegingen en gebaren van onze familieleden, die de belangrijkste rol spelen gedurende ons hele leven. Naarmate we ouder worden, gaan leeftijdsgenoten en vrienden, samen met leraren en andere opvoeders, een mee belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van onze persoonlijkheid en normen en waarden. Daarom is het vanzelfsprekend om te zoeken naar helden en idolen met wie we ons zouden kunnen identificeren.



Het buddy-concept bij Bulldogs Brno

Bij Bulldogs Brno floorballclub willen we het proces van identificatie van de jongeren volgen en vormgeven door de volwassen floorballspelers als buddy's hierbij in te zetten. Deze samenwerking met iets oudere spelers lijkt erg effectief en inspirerend voor de jongeren. Buddy's zijn actieve spelers, zowel mannen als vrouwen, die in hun leeftijdsklasse op hoog niveau spelen en een idool kunnen zijn. Zij kunnen zowel sportief als qua persoonlijkheid tot de verbeelding spreken. In de meeste gevallen zijn dit jongvolwassenen, soms wordt een junior geselecteerd, vooral als hij of zij voor het nationale team speelt. De keuze is vrij specifiek, alleen degenen die jongeren kunnen inspireren met hun gedrag, houding of prestaties op het veld kunnen een buddy worden.



Onze sportclubmascotte is een bulldog en daarom benadrukken we de karaktereigenschappen van dit bijzondere hondenras. Bulldogs zijn betrouwbaar, toegewijd, trouw en levendig. Ze zijn doelgericht, zelden nerveus en vol energie. Met deze persoonlijkheidskenmerken inspireren de buddy's ook de jonge leden van onze vereniging.

Wat buddy's doen

Buddy's nemen niet deel aan elke trainingssessie van jongeren. Ze treden ook niet op als coach bij iedere wedstrijd. In plaats daarvan willen we dat de jongeren de inzet van buddy's ervaren als een zinvolle en aangename afwisseling van de trainingen. Voorafgaand aan de training krijgt de buddy informatie van de coach over het trainingsplan en stelt hij de hem/haar voor aan de jongeren.

„Het is geweldig als de vrouwelijke spelers van ons A-team onze training bezoeken. Ze leren ons wat trucjes met de floorballstick en bal die misschien zelfs onze coaches niet kunnen. Ik heb mijn favoriete vrouwelijke speler en ik vind haar leuk, hoewel ze erg klein is. ze kan in het veld vechten als een echt Bulldog-meisje!” Eliska, 10 jaar

De buddy werkt individueel met de jongere en deze kan elke vraag stellen die hij/zij wil stellen. We hopen en verwachten dat de invloed van de buddy niet beperkt blijft tot het sportieve vlak. De buddy heeft ook veel te bedenken op niet-sportieve gebieden, zoals schoolwerk of selectie van geschikte sportuitrusting en het onderhoud ervan.



Naast het bezoeken van de trainingssessies, dragen buddy's ook hun sportervaring over en

ondersteunen ze de jongeren tijdens het spelen. Daarom bezoeken ze vaak toernooien voor jongeren en ook zijn ze bijvoorbeeld aanwezig bij jeugdweekends. Voor de Bulldogs als club is het belangrijk dat de clubwaarden gedeeld worden, zoals het ondersteunen van clubactiviteiten. Helpen bij het organiseren van de weekendtoernooien of het bezoeken van wedstrijden van andere leeftijdscategorieën is dus wenselijk. Aan de andere kant laten de jongste clubleden zich inspireren tijdens de wedstrijden van de elitecategorieën. Ze leren tegenstanders en autoriteiten, zoals coaches of scheidsrechters, te respecteren. Jongeren moeten zich ook bewust zijn van het belang van een goede ‘post-game of post-training-stretching’ en ze moeten leren om de fans en ouders te bedanken voor hun steun. Oudere teamgenoten en leeftijdsgenoten hebben invloed op jongeren. Het positieve effect van het concept van patrons’ wordt onderstreept door verschillende onderzoeksresultaten en theorieën die het belang van de positieve invloed van ‘peers’ benadrukken. Voor sommige jongeren is het belangrijk om bijvoorbeeld de juiste kleding te dragen, naar de juiste muziek te luisteren of zich op een bepaalde trendy manier te gedragen, zodat ze erbij horen. Dit kan leiden tot een afnemende invloed van coaches op de jonge sporters. buddy’s kunnen dit door hun voorbeeldgedrag bijsturen.

Toen ik zo oud was als de jongeren, had ik een aantal favoriete spelers in ons mannelijke A-team, maar die kwamen nooit bij ons op tijdens onze training. Ik denk dat ze niet zo in ons geïnteresseerd waren, waar ik jammer vond. Ik wil absoluut niet dat onze meisjes en jongens dezelfde gevoelens hebben en daarom ben ik altijd blij om te komen opdagen voor de training van onze jongeren en om aanwezig te zijn bij hun training. Tijdens mijn laatste bezoek trainde ik individueel schieten met slechts drie spelers en de coach leidde de rest van het team. ”

Matyas, 20 jaar

Om inzicht te hebben in de mogelijkheden om jongeren te motiveren, moeten wij als coaches beseffen dat topsportidolen een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling¹ van onze jonge sporters. Dat dat niet altijd tot een positieve invloed leidt blijkt helaas regelmatig uit de manier waarop

¹ De schrijvers gebruiken hier het woord ‘vorming’ en doelen hiermee zowel op de sportgerichte ontwikkeling als de pedagogische ontwikkeling van kinderen en jongeren.

sommige topsporters in het nieuws komen. Buddy's zijn dichtbij en worden geselecteerd. Hierdoor is de kans groter dat de invloed wel positief is. Voorbeelden van olympisch kampioenen kunnen belangrijk zijn, vooral in het kader van de internalisering van sport en morele waarden. De topsporters zijn zich echter niet altijd bewust van het feit dat zelfs hun gedrag bij sportevenementen zorgvuldig wordt geobserveerd door jongeren. Jeugdcoaches, of n ons geval de buddy's, moeten dus bereid zijn om met de jongeren hierover te praten en te wijzen op de positieve of negatieve aspecten van hun progressie in de sporten hun ontwikkeling!

„Voor onze jongens en meisjes is het zeker een aantrekkelijk onderdeel van de training. Ze willen hun vaardigheden tonen en hopen dat de 'patron' ze zal zien en hen zal prijzen. Ik zie zeker dat de positieve feedback van de 'patron' een sterker effect heeft op jongeren dan complimenten van de coach!” Radim, 28 jaar

Over de auteurs



Anna Bachrata (Bulldogs Brno, Tsjechië).

Anna is trainer en coach bij sportclub Bulldogs Brno. Ze is sinds 2015 verantwoordelijk voor meisjesteams van 13-16 jaar. Ze studeert aan de Faculteit Sportwetenschappen, Masaryk University en wil haar kennis over sportpsychologie verdiepen.



Dagmar Heiland Travnikova (Faculty of Sportstudies, Masaryk University, Brno, Tsjechië).

De interesse van Dagmar op het gebied van pedagogiek en onderzoek gaat vooral uit naar aangepaste bewegingsactiviteiten, psychomotorische activiteiten en 'social circus'-technieken. Ze geeft workshops en seminars voor nationale en internationale doelgroepen van verschillende leeftijden en achtergronden.

Vertaald door Paul Verschuur, een van de Nederlandse vertegenwoordigers in het Kidmove-team.

Bronnen

Linz, L. (2016). *Úspěšné koučování týmu: sportovně-psychologická příručka pro trenéry*. Praha: Mladá fronta.

Rychetský, A. (2013). *Are Olympians Real Idols of Young People for their Motivation and Participation in Sport?* IN Acta Universitatis Carolinae Kinanthropologica, Vol. 49, 1 – 2013. Praha: Karolinum.

Slepička, P., Hošek, V., Hátlová, B. (2009). *Psychologie sportu*. (2 vyd.). Praha: Karolinum.

Tod, D., Thatcher, J., Rahman, R. (2010). *Sport Psychology*. New York: Macmillan.

www.icoachkids.eu/developing-good-team-mates.html